

*Ne felejtse el, hogy a vázlatot és a fogalmakat, évszámokat
bele kell írni a füzetbe!*

Vázlat

Reformkor Magyarországon

1825 – 1848.

gróf Széchenyi István

1. Bécsben született 1791. szeptember 21-én. Édesapja gróf Széchényi Ferenc, a Magyar Nemzeti Múzeum alapítója.
Az ifjú gróf a katonai pályán kiválóan helytállt.
Katonáskodása mellett szabadidejét főleg önképzésre és utazásokra fordította.
1815 szeptemberében újra Franciaországba ment, majd onnan Angliába hajózott, mindenütt élénk figyelemmel kísérve a külföldi kultúra és technika vívmányait, s mindazon intézményeket, melyeket később Magyarországon is megalapítani tervezett.

Az akadémia alapítója

2. Széchenyi István felajánlja birtokainak egyévi jövedelmét egy Tudós Társaság alapítására **1825-ben**, amely a Reformkor kezdetét jelenti hazánkban.

Széchenyi elméleti munkássága

3. **1828-ban** jelent meg e téren alapvető röpirata a **Lovakról**, melyben hosszas tanulmányozással szerzett tapasztalatai után a **lótenyésztés nemzetgazdasági fontosságát fejtegeti** s e téren lemaradásunkat s ennek okait ismerteti.
4. Két nagy művének, a **Hitelnek** és a **Világnak** kiegészítésére adta ki Lipcsében 1833-ban ezekhez szellemben és tárgyban hasonló művét: a **Stádiumot**, melyben reformterveit még szabatosabban kifejti.
A **Hitel** című művében **leírja**, hogy milyen hátrányos következményei vannak a XIX. században annak, hogy még mindig érvényben van **I. /Nagy/ Lajos 1351-ben kiadott Ősiség törvénye**.
A közel ötszáz éves törvény hátráltatja a magyarországi mezőgazdaság fejlődését, mert a **bankok nem adnak hitelt a földbirtokosoknak birtokainak korszerűsítésére, gőzgépek vásárlására**.

Az ország fejlődése érdekében tett gyakorlati lépései

A dunai és balatoni gőzhajózás

5. Tervei között szerepelt a **Duna hajózhatóvá tétele és a folyami közlekedés megteremtése a Fekete-tengerig** s azon át Konstantinápolyba.
Megalapította az **Óbudai Hajógyárat**, a magyarországi iparfejlődés egyik legjelentősebb létesítményét.

Kezdeményezésére alakult meg a **Balatoni Gőzhajózási Társaság**, melynek első hajóját, a „Kisfaludy” nevű fatestű, oldalkerekes hajót **1846.szeptember 21-én** bocsátották vízre.

A Duna és a Tisza szabályozása hajózhatóvá tétele

6. A folyószabályozási terveket a helytartótanács vezető mérnökével, **Vásárhelyi Pállal** készítette el.

Vásárhelyi felhívta a figyelmet a Tiszával kapcsolatos veszélyekre,

Ezt a meglátást erősítették meg **az 1844-45-ös árvíz hatására bekövetkező károk** is.

Az Alföldre érkező Tisza kanyarulatait le kell vágni, ki kell egyenesíteni.

A szabályozás következtében alakultak ki a folyó mellékágai, az úgynevezett „Holt Tisza”.

Lótenyésztés, lóversenyzés

7. A futtatások társaséleti összekötő szerepét tartotta fontosnak: "a rendes pesti összejövetelek által hazánk lakosai is egymással bővebben megismerkednek."

Lóverseny nélkül pedig „a lovak nagyobb számban való nemesítéséről úgy általában csak álmodozni sem lehet”.

Nemzeti Kaszinó

8. A Nemzeti Kaszinót Széchenyi a **politikai, gazdasági és társadalmi kérdések megvitatása**, az összetartás erősítése és némileg **saját eszméi terjesztése** céljából alapított.

Az egyesület alakuló gyűlését 1827. június 10-én tartotta.

Lánchíd

9. A munkálatok 1839-ben kezdődtek, a kész hidat 1849-ben avatták fel.

Tervezője az angol **William Tierney Clark**, a kivitelezés irányítója a skót származású **Clark Ádám** volt.

Széchenyi és Kossuth politikai vitája

10. Széchenyi állandóan aggódoó figyelemmel kísérte Kossuth Lajos politikai szereplését, melytől saját alkotásai fennmaradását féltette.

Minél inkább nőtt Kossuth népszerűsége, s mennél merészebben lépett fel követeléseivel a Pesti Hírlapban, amelynek szerkesztője volt, **annál inkább nőtt Széchenyi aggodalma.**

E célból írta „szíve vérével” **Kelet népe** című művét.

István gróf a lassabb polgári átalakulás híve volt és a változásokat a Habsburg birodalmon

belül képzelte el, míg Kossuth Lajos, egy forradalomtól sem visszariadva /1848-ban be is következik/ gyorsabb átalakulást akart és önálló, független Magyarországot.

A „Legnagyobb magyar” utolsó évei és halála

11. Egyre határozottabban jelentkeztek rajta **az elmebaj tünetei** és egy sikertelen öngyilkossági kísérlet után **1848. szeptember 5-én** háziorvosa kíséretében **elindult Döblingbe egy szanatóriumba.**

1857-re javult az állapota és újra írni kezdett, **amire az osztrák rendőrség is felfigyelt**, amit Széchenyi fenyegetésnek vett és **1860. április 8-ra virradó éjszaka főbe lőtte magát**. Halála máig nem teljesen tisztázott.
Temetése az abszolút rendszer elleni tiltakozássá növekedett.

Fogalmak – Évszámok

1825 – a Reformkor kezdete Magyarországon, amikor István gróf felajánlja birtokainak egy év jövedelmét kb. 60 ezer aranyat a későbbi MTA /Magyar Tudományos Akadémia / alapítására.

Vásárhelyi Pál – a Duna és a Tisza szabályozását megtervező mérnök, akit Széchenyi István bízott meg a feladattal.

William Tierney Clark – az angol származású mérnök tervezte a hidat.

Clark Ádám – irányította az építést, a híd kivitelezését.